

SLOVO ÚVODEM

Přiblížili jsme se závěru školního roku, který se v mnoha ohledech vymykal z řady uplynulých let. Tento rok pro mnohé rodiče, žáky i studenty výrazně změnil představu

o tom, co znamená slovo výuka. Stmelil řadu iniciativ, které se semkly, aby podpořily současného ministra Roberta Plagu, jehož post byl ohrožen. A přinesl nové nároky na pedagogy v podobě ovládnutí technologií a vedení distanční výuky. Ale to nejzásadnější, co si z uplynulých měsíců odnášíme, je bolestná skutečnost, že to byl první školní rok, během něhož se žáci a učitelé téměř nepotkali. Na rozdíl od Španělska, kde studenti chodili do školy po celou dobu a zvládli to za pomoci průvanu a dodržení pěti pravidel. Tuzemští žáci byli po většinu času odkázáni na online výuku a izolováni ve svých domovech. Z řad odborníků tak zaznívá oprávněná obava, co tak dlouhá separace žáků, zejména těch z méně podnětného prostředí, bude pro jejich další vzdělávání znamenat a jak ve školách postupovat, aby se neposilovaly nerovnosti ve vzdělávání. „Bude to muset být souběh několika kroků. První je zvýšený individuální přístup. To znamená, že učitelé musí během hodiny analyzovat skutečné potřeby žáků a začít je podporovat. Nesrovnávat s ostatními, ale nastartovat je. A přijmout, že jim to možná nepůjde v první fázi, která může trvat další půlrok. Druhá věc jsou individuální konzultace, kdy si na ně učitelé udělají čas odpoledne, což slušné školy dělají. Třetí věc je, že to bude záležitost minimálně jednoho nebo dvou školních roků. Takže školy si musí uvědomit, že situace nebude normální ještě nějakou dobu poté, co pandemie odejde,“ říká ředitel Základní školy K. V. Raise v Lázních Běláhrad Jaroslav Jirásko v rozhovoru pro Respekt. Přeji vám proto příjemné prožití zasloužených prázdnin ve zdraví a mnoho příležitostí k obnovení sil i načerpání inspirace pro další školní rok, jelikož obojího bude potřeba.

Vážení čtenáři,
přeji vám příjemné čtení.

Markéta Beková,
odborná editorka Učitelského měsíčníku

OBSAH

INFORMUJEME

- PISA 2018: Rodinné zázemí, well-being a třídní klima jako faktory ovlivňující výsledky žáků** | Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M., MSc. 2
- Méně zkoušek a stresu u maturit** | Ing. Bc. Petr Bannert, Ph.D.; Mgr. Michaela Mikesková 5
- Aby se ředitel neutopil, reportáž z diskuze Ředitelé ZŠ: kapitáni českého školství?** | Dominik Lipovský 7

PORADNA

- Autorská práva při tvorbě materiálů** | Mgr. Jiří Průša 9

MOSTY MEZI ŘEDITELNOU A SBOROVNOU

- Ještě dvě deci a zavíráme...** | PhDr. Václav Trojan, Ph.D. 11

UČITELSKÉ ŘEMESLO

- Kouzla nejsou jenom v pohádkách** | PhDr. Jan Voda, Ph.D. 12
- Pisatelství v celé škole** | Hana Košťálová 16
- Sebehodnocení** | Michal Orság; Květa Sulková 19
- Líný učitel a Sextant dobré výuky** | Robert Čapek 21

KOMUNIKACE

- Malý průvodce uměním zdravě sebevědomé komunikace IV** | Karla Maříková 22

TECHNIKA A TECHNOLOGIE

- Jak neskočit na „udičku“. Je spear phishing reálné ohrožení i školních sítí?** | Ing. Milan Hausner 25

PŘEDSTAVUJEME

- Post Bellum učí středoškoláky učit vyprávět příběhy** | Andrej Novik; Magdaléna Benešová 28
- Když se region rozhodne podporovat technické a digitální vzdělávání v MŠ a ZŠ** | Tereza Plundrová 30
- (Nejen) virtuální deníček z webinářů a konferencí** | Petr Naske; Jitka Jarníková 33
- Komenský vám pomůže s návratem žáků do škol** | Hana Martináková 35

KONÁME DOBRO

- Pořád je na co se těšit** | Ing. Veronika Pevná 36